Les 70 – Antwoorden

Opdracht 1: Vervoeg het werkwoord פָּגַשׁ {págasj} Ontmoeten *(to meet)*.

Persoon	*Tegenwoordige tijd*		*Verleden tijd*		*Toekomende tijd*		*Persoon*
Ik (m)	פּוֹגֵשׁ	pogesj	פָּגַשְׁתִּי	págasjti	אֶפְגּוֹשׁ	èfgosj	אֲנִי
Ik (v)	פּוֹגֶשֶׁת	pogèsjèt	פָּגַשְׁתִּי	págasjti	אֶפְגּוֹשׁ	èfgosj	אֲנִי
Jij (m)	פּוֹגֵשׁ	pogesj	פָּגַשְׁתָּ	págasjtá	תִּפְגּוֹשׁ	tifgosj	אַתָּה
Jij (v)	פּוֹגֶשֶׁת	pogèsjèt	פָּגַשְׁתְּ	págasjt	תִּפְגְּשִׁי	tifgesji	אַתְּ
Hij	פּוֹגֵשׁ	pogesj	פָּגַשׁ	págasj	יִפְגּוֹשׁ	yifgosj	הוּא
Zij	פּוֹגֶשֶׁת	pogèsjèt	פָּגְשָׂה	pág'sjáh	תִּפְגּוֹשׁ	tifgosj	הִיא
Wij (m)	פּוֹגְשִׁים	pog^{e}sjim	פָּגַשְׁנוּ	págasjnoe	נִפְגּוֹשׁ	nifgosj	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	פּוֹגְשׁוֹת	pog^{e}sjot	פָּגַשְׁנוּ	págasjnoe	נִפְגּוֹשׁ	nifgosj	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	פּוֹגְשִׁים	pog^{e}sjim	פְּגַשְׁתֶּם	p^{e}gasjtèm	תִּפְגְּשׁוּ	tifg^{e}sjoe	אַתֶּם
Jullie (v)	פּוֹגְשׁוֹת	pog^{e}sjot	פְּגַשְׁתֶּן	p^{e}gasjtèn	תִּפְגְּשׁוּ	tifg^{e}sjoe	אַתֶּן
Zij (m)	פּוֹגְשִׁים	pog^{e}sjim	פָּגְשׁוּ	pag'sjoe	יִפְגְּשׁוּ	yifg^{e}sjoe	הֵם
Zij (v)	פּוֹגְשׁוֹת	pog^{e}sjot	פָּגְשׁוּ	pag'sjoe	יִפְגְּשׁוּ	yifg^{e}sjoe	הֵן

Geb. wijs: m: פְּגוֹשׁ p^{e}gosj, v: פִּגְשִׁי pig'sji, mv: פִּגְשׁוּ pig'sjoe, infinitief: לִפְגּוֹשׁ lifgosj

Opdracht 2: Geef de uitspraak en vertaal:

אֲנִי עוֹבֵד לְפִי הַסֵּפֶר	^{a}ni oved l^{e}fi hasefèr	Ik werk volgens het boek
לַמְרוֹת הַחוֹרֶף אֲנִי בַּבַּיִת	lamrot hachorèf ^{a}ni babáyit	Ondanks de winter ben ik thuis/in huis
יְרוּשָׁלַיִם הָרִים סָבִיב (Ps. 125:2a)	y^{e}roesjála'im hárim sáviv	Jeruzalem [heeft] bergen rondom.
פִּלְפֵּל בִּמְקוֹם מֶלַח	pilpel bimqom mèlach	Peper in plaats van zout
Ik ontmoette hem hier	פָּגַשְׁתִּי אוֹתוֹ כָּאן	págasjti oto kan
Hij zat tegenover de boom	הוּא יָשַׁב מוּל [נֶגֶד] הָעֵץ	hoe yásjav moel [nègèd] ha'ets
Hij kwam mij tegemoet/naar mij toe	הוּא בָּא לִקְרַאת לִי	hoe bo liqrat li
Zij zat dichtbij de auto	הִיא יָשְׁבָה לְיַד הַמְּכוֹנִית	hi yásjváh l^{e}yad hamm^{e}chonit
Het was een feestelijke ontmoeting	זֶה הָיָה מִפְגָּשׁ חֲגִיגִי	zèh háyáh mifgásj ch^{a}gigi
We reisden in de richting v. d. stad	[אֲנַחְנוּ] נָסַעְנוּ לְכִיוּוּן הָעִיר	[^{a}nachnoe] nasanoe l^{e}chiwoen ha'ir
Nu zit zij naast mij	עַכְשָׁיו הִיא יוֹשֶׁבֶת לְיָדִי	achsjáv hi yosjèvèt l^{e}yadi
Het paard loopt achter een koe	הַסּוּס הוֹלֵךְ אַחֲרֵי פָּרָה	hassoes holech ach^{a}re páráh

Les 71 – Werkwoorden 16 – Eerste radicaal yod

In een serie van zeven lessen gaan we kijken naar een aantal standaard-onregelmatigheden bij de vervoeging van [pa'al] werkwoorden, zoals verdwijnende (assimilerende) letters.
Bij de Hebreeuwse grammatica van werkwoorden was het gebruikelijk om bij het benoemen van deze onregelmatigheden uit te gaan van het werkwoord פָּעַל pa'al (Werken) – waarnaar ook alle verbuigingsvormen, binyanim, zijn genoemd – en te spreken over een 'pe-yod' werkwoord, wanneer de eerste radicaal een yod is. (Een systeem dat ik in deze lessen *niet* ga toepassen).
Wat gebeurt er met deze begin-yod bij de vervoeging? In de tegenwoordige tijd en de verleden tijd blijft hij staan, in de **toekomende tijd** verschilt dat per groep werkwoorden.

1. Bij veel werkwoorden assimileert de yod met ieder voorvoegsel. Omdat hier een yod is weggelaten, wordt dit gecompenseerd door verlenging van de I-klank tot een E-klank. Zie hiervoor ook Les_05, Klinkerwetten 7. De yod is ook afwezig in de gebiedende wijs en de infinitief, die van de toekomende tijd zijn afgeleid.	יָשַׁב yásjav יָרַד yárad יָצָא yátzá יָלַד yálad	Zitten, rusten, wonen. (les 21) Neerdalen; emigreren. Vertrekken, uitgaan. Baren, het leven schenken aan.
2. Bij een aantal werkwoorden gaat de yod als leesmoeder functioneren en is de eerste klank een I. In de tegenwoordige tijd is de eerste klank een Á in plaats van een O, en de vrouwelijke vorm is יְעֵצָה y^{e}'etzáh enz.	יָעַץ yá'atz יָשַׁן yásjen יָרַשׁ yárasj	Adviseren Slapen. 2e klank A Erven

3. Het werkwoord יָדַע yáda Weten lijkt op groep 1, maar krijgt in de toekomende tijd als tweede klank een A; dit is de oorzaak: de medeklinkers ה ,ח ,ע en soms de ר hebben vóór en liefst ook achter zich graag een ַ patach, een korte A. Zie Les_05, Klinkerwetten 6.

4. Het werkwoord יָרָה yáráh Schieten lijkt op groep 2, maar de tweede klank is een È (ֶ) in plaats van een A.

5. Het werkwoord יָכוֹל yáchol Kunnen, in staat zijn, is behoorlijk onregelmatig. Zie les 83.

	1. יָשַׁב Zitten		**2. יָרַשׁ Erven**		**3. יָדַע Weten**		
Ik (m/v)	אֵשֵׁב	esjev	אִירַשׁ	irasj	אֵדַע	eda	אֲנִי
Jij (m)	תֵּשֵׁב	tesjev	תִּירַשׁ	tirasj	תֵּדַע	teda	אַתָּה
Jij (v)	תֵּשְׁבִי	tesj'vi	תִּירְשִׁי	tir'sji	תֵּדְעִי	ted^{e}'i	אַתְּ
Hij	יֵשֵׁב	yesjev	יִירַשׁ	yirasj	יֵדַע	yeda	הוּא
Zij	תֵּשֵׁב	tesjev	תִּירַשׁ	tirasj	תֵּדַע	teda	הִיא
Wij (m/v)	נֵשֵׁב	nesjev	נִירַשׁ	nirasj	נֵדַע	neda	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	תֵּשְׁבוּ	tesj'voe	תִּירְשׁוּ	tir'sjoe	תֵּדְעוּ	ted'oe	אַתֶּם
Jullie (v)	תֵּשַׁבְנָה *	tesjavnáh	תִּרַשְׁנָה *	tirasjnáh	תֵּדַעְנָה *	tedanáh	אַתֶּן
Zij (m)	יֵשְׁבוּ	yesj'voe	יִירְשׁוּ	yirsjoe	יֵדְעוּ	yed'oe	הֵם
Zij (v)	תֵּשַׁבְנָה *	tesjavnáh	תִּרַשְׁנָה *	tirasjnáh	תֵּדַעְנָה *	tedanáh	הֵן
Geb. wijs (m):	שֵׁב	sjev	יְרַשׁ	y^{e}resj	דַּע	da	
(v)	שְׁבִי	sj^{e}vi	יִרְשִׁי	yir'sji	דְּעִי	d^{e}'i	
(mv)	שְׁבוּ	sj^{e}voe	יִרְשׁוּ	yir'sjoe	דְּעוּ	d^{e}'oe	
Infinitief:	לָשֶׁבֶת	lásjèvèt	לִירוֹשׁ	lirosj	לָדַעַת	láda'at	

** In onbruik geraakte, verouderde, vrouwelijke vorm. Men gebruikt nu de mannelijke vorm.*

Woordenschat

אָז	áz (bw)	Dan, dus	חָלוֹן	challon (mv)	Raam, venster חַלּוֹנוֹת
בֶּנְזִין	bènzin (m)	Benzine	שָׁטוּחַ	sjátoe'ach (bn)	Plat, leeg

Opdracht 1: Vervoeg het werkwoord יָלַד yálad [pa'al] Baren. Het is verwant aan יֶלֶד yèlèd kind. Controleer jezelf op de website conjugator.reverso.net/conjugation-hebrew.html

Persoon	*Tegenwoordige tijd*		*Verleden tijd*		*Toekomende tijd*		*Persoon*
Ik (m)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אֲנִי
Ik (v)	יוֹלֶדֶת	yolèdèt	יָלַדְתִּי	yáladti	אֵלֵד	eled	אֲנִי
Jij (m)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אַתָּה
Jij (v)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אַתְּ
Hij	.....	.....	.....	.....	.....	.....	הוּא
Zij	.....	.....	.....	.....	.....	.....	הִיא
Wij (m)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אַתֶּם
Jullie (v)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אַתֶּן
Zij (m)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	הֵם
Zij (v)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	הֵן

Gebiedende wijs: m: .....,v: ....., mv: ....., Infinitief: לָלֶדֶת lalèdèt

Opdracht 2, Bijbel: Geef de uitspraak en de vertaling. Zie les 63, de woordenlijst, les_75

וַתֵּלֶד הָאִשָּׁה בֵּן, וַתִּקְרָא אֶת-שְׁמוֹ שִׁמְשׁוֹן .....

.....

וַיֵּרֶד מֹשֶׁה מִן-הָהָר, אֶל-הָעָם .....

.....

עַתָּה, קוּם צֵא מִן-הָאָרֶץ הַזֹּאת .....

.....

וַיִּשְׁבְּתוּ הָעָם, בַּיּוֹם הַשְּׁבִעִי .....

.....

לָמָּה תִּישַׁן אֲדֹנָי? .....

.....

כִּי לֹא יִירַשׁ בֶּן-הָאָמָה הַזֹּאת, עִם-בְּנִי עִם-יִצְחָק .....

.....

Opdracht 3, vertaal en geef de uitspraak van dit verdrietige verhaal:

Ik (v) wil naar de bergen rijden .....

.....

Ik ga daar een duif schieten .....

.....

Mijn band is lek .....

.....

De technicus is bij de auto .....

.....

Hij zal het wiel repareren .....

.....

Ik (v) koop ook benzine .....

.....

Zijn de ruiten schoon? .....

.....

Waar is mijnrijbewijs? .....

.....

Dan ga ik thuisslapen .....

.....

Bronnen: *Melet, Arjeh Gebhard, uitg. Coutinho, les 37 en 40; educatie-en-school.infonu.nl/taal/43683; Hebrew Verb Tables, Tarmon & Uval, www.hebrew-verbs.co.il; millon; www.mechon-mamre.org.*
Zie ook: *Videolessen van dr. Piet van Midden webapp.fkt.uvt.nl/, les Zwakke werkwoorden primae waw-jod.*